

Vakcentrale voor middengroepen en hoger personeel

Multatulilaan 12, 4103 NM Culemborg
Postbus 575, 4100 AN Culemborg
Telefoon (0345) 851 900
Telefax (0345) 851 915
E-mailadres: info@vc-mhp.nl

Aan leden van de Vaste Kamercommissie voor
Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Culemborg, 8 december 2011
BvdW/HdG/cn/B.112

Betreft: inbreng Vakcentrale MHP t.b.v. behandeling begroting SZW 13, 14 en 15 december 2011

Geachte dames en heren,

Met het oog op de behandeling van de begroting Sociale Zaken en Werkgelegenheid op 13, 14 en 15 december aanstaande, wil de vakcentrale MHP haar zorgen ten aanzien van een aantal in de begroting aangekondigde maatregelen met u delen. Hierbij zal zij niet op ieder onderdeel van de begroting ingaan, maar haar reactie beperken tot hoofdlijnen en belangrijke aandachtsgebieden van de vakcentrale. Een aantal onderwerpen uit de begroting zijn door de MHP al eerder becommentarieerd, hiervoor verwijzen wij u naar de bijlagen.

“Modernisering” Ziektewet

Het kabinet heeft een aantal verslechtingen voorgesteld ten aanzien van de Ziektewet. Niet alleen zal het Ziektewetcriterium worden aangepast, waardoor na één jaar ziekte alle passende arbeid geaccepteerd moet worden, ook wordt een nieuwe ondergrens van 35% geïntroduceerd en wordt er een arbeidsverledeneis ingevoerd. De arbeidsverledeneis heeft tot gevolg dat het loongerelateerde deel van de Ziektewetuitkering standaard 3 in plaats van 24 maanden bedraagt, waarna de vangnetter terugvalt naar een uitkering op 70% van het minimumloon. De loongerelateerde standaardperiode van 3 maanden wordt per gewerkt jaar met één maand verlengd tot een maximum van 24 maanden. Er is dus een arbeidsverleden van minimaal 24 jaar (!) nodig om een loongerelateerde Ziektewetuitkering op het huidige niveau (24 maanden) te ontvangen. Kortom, een zieke vangnetter krijgt met twee ingrepen te maken:

- Eerst bepaalt de arbeidsverledeneis waar de grens wordt gelegd tussen het loongerelateerde deel en het minimumloongerelateerde deel van de Ziektewetuitkering.
- Vervolgens bepaalt het gewijzigde Ziektewetbegrip of er na één jaar überhaupt nog recht bestaat op een Ziektewetuitkering als zodanig (een nieuwe groep 35-minners), ongeacht de vraag of de betreffende vangnetter ook daadwerkelijk werk kan vinden.

Het voorgaande betekent, dat iedere vangnetter met een arbeidsverleden van minder dan 24 jaar (u begrijpt: het grootste deel van de vangnetters), binnen twee jaar te maken krijgt met een inkomensterugval op bijstandsniveau. De MHP vindt dit onacceptabel, vooral gezien het feit dat een steeds grotere groep werknemers te maken krijgt met flexibele contracten.

De MHP wil benadrukken dat op basis van de informatie, aangereikt door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, niet aangegeven kan worden dat de aangekondigde maatregelen noodzakelijk dan wel effectief zijn. Daarnaast zijn de effecten op de werkgelegenheid, de kans op werkhervatting en het terugdringen van de instroom in de Ziektewet en vangnet-WIA onvoldoende inzichtelijk gemaakt. De MHP verwijst u voor een nadere onderbouwing van het voorgaande naar de brief, die de Stichting van de Arbeid op 7 december jl. aan u heeft verzonden.

Bij de Vakcentrale MHP zijn aangesloten:

- * BBV, Beroepsorganisatie Banken Verzekeringen
- * CMHF, Centrale van Middelbare en Hogere Functionarissen bij Overheid, Onderwijs, Bedrijven en Instellingen
- * UOV, Unie van Onafhankelijke Vakorganisaties
- * VNV, Vereniging van Nederlandse Verkeersvliegers

De MHP roept u dringend op om niet akkoord te gaan met de introductie van een arbeidsverledeneis en de wijziging van het Ziektewetbegrip in de Ziektewet. Het feit dat iedere vangnetter met een arbeidsverleden van minder dan 24 jaar binnen twee jaar te maken zal krijgen met een inkomensterugval op bijstandsniveau, vindt de MHP onacceptabel. Bovendien is er onvoldoende bewijs dat de maatregelen noodzakelijk dan wel effectief zijn en zijn de effecten op de werkgelegenheid, de kans op werkherhaling en het terugdringen van de instroom in de Ziektewet en vangnet-WIA onvoldoende inzichtelijk gemaakt.

Wet werken naar vermogen

Het kabinet is voornemens een nieuwe regeling in te voeren voor mensen die na 1 januari 2013 een arbeidsongeschiktheidsuitkering aanvragen: de Wet werken naar vermogen (WWNV). Voor jonggehandicapten betekent dit dat alleen duurzaam volledig arbeidsongeschikte jongeren recht hebben op een Wajonguitkering op het huidige niveau van 75% van het minimumloon. Jongeren, die gedeeltelijk arbeidsongeschikt raken, vallen terug naar een uitkering van 70% van het minimumloon, inclusief een partnertoets en een vermogenstoets. De WWNV zal worden uitgevoerd door gemeenten, alleen de volledig en duurzaam arbeidsongeschikte jongeren blijven onder de begeleiding van het UWV vallen. De MHP maakt zich ernstige zorgen over de negatieve gevolgen van de WWNV voor jonggehandicapten en heeft daarvoor de volgende argumenten.

Onder het mom van 'werken naar vermogen' wordt op een relatief kwetsbare groep bezuinigd op de polisvoorwaarden. Vooral de categorie jonggehandicapten, die relatief lang bij de ouders blijft wonen en voor wie de ouders vaak extra geld opzij leggen, wordt door de (huishoud)inkomenstoets en de vermogenstoets zwaar getroffen. Jonggehandicapten, die bij hun ouders wonen (ongeveer een derde van de Wajongpopulatie), zullen hun uitkering zelfs verliezen. Het kabinet neemt werken weliswaar als uitgangspunt, maar biedt absoluut geen (maatregelen die leiden tot) perspectief op meer werk voor jonggehandicapten. Op dit moment heeft slechts 25% van de Wajongeren werk bij een reguliere werkgever, en dan vaak nog op tijdelijke basis. Daarnaast wijst de MHP u er op dat de huidige Wajongpopulatie niet te vergelijken is met de WIJ-populatie en een hele andere arbeidsmarktbenadering vergt, waarvan het maar zeer de vraag is of gemeenten hiertoe in staat zijn (versnippering van kennis en ontbreken van deskundigheid). Tot slot krijgen sociale partners die in cao's afspraken maken over het in dienst nemen van gedeeltelijk arbeidsongeschikte jongeren, nu te maken met ruim 400 autonome gemeenten in plaats van één UWV-werkbedrijf (of 30 werkpleinen). Dat is onwerkbaar.

De MHP is van mening dat voor jonggehandicapten een aparte regeling moet blijven bestaan, op het huidige niveau en zonder partner-, (huishoud)inkomens- of vermogenstoets. De regeling dient, vanwege de expertise en deskundigheid, bovendien te worden uitgevoerd door het UWV.

De MHP maakt zich ernstige zorgen over de negatieve gevolgen van de WWNV voor jonggehandicapten en verzoekt u daarom dringend om niet met de aangekondigde maatregelen in te stemmen. Voor deze categorie dient een aparte regeling te blijven bestaan, uitgevoerd door het UWV.

Verruiming ketenbepaling in de flexwet treft vooral jongeren

Het kabinet is voornemens om werkgevers eenzijdig de mogelijkheid te geven om na een eerste tijdelijk contract, de werknemer een langdurig tijdelijk contract van meer dan drie jaar (bijvoorbeeld zeven of tien jaar) aan te bieden. Hierdoor wordt de huidige ketenbepaling uit de Flexwet aangetast, die bepaalt dat op enig moment de tijdelijke arbeidsovereenkomst van rechtswege wordt omgezet in een contract van onbepaalde tijd. Dit is een ernstige ingreep in het arbeidsrecht en een ondermijning van het vaste contract.

Het voornemen leidt tot een te lange periode van onzekerheid en treft vooral jongere werknemers onevenredig, omdat deze groep veelal op basis van flexibele contracten werkt. Voor jongeren wordt het hierdoor nog moeilijker om verplichtingen als het afsluiten van een hypotheek en het stichten van een gezin aan te gaan. Een ontwikkeling die ook maatschappelijk onwenselijk is.

Bovendien is de ketenbepaling een regeling waar bij cao van kan worden afgeweken. Als werkgevers goede argumenten hebben, kunnen zij hier dus ook nu al met vakbonden afspraken over maken. Daarnaast biedt de Flexwet op dit moment al de mogelijkheid om een langdurig tijdelijk contract aan te bieden, namelijk bij het eerste contract. Een dergelijke ingrijpende wetswijziging is dus niet alleen onverstandig, maar ook onnodig.

De MHP verzoekt u dringend om niet in te stemmen met een verruiming van de ketenbepaling in de Flexwet. Dit voornemen vormt een ernstige ingreep in het arbeidsrecht, ondermijnt het vaste contract en is onnodig.

Koppeling kinderopvangtoeslag aan gewerkte uren

De MHP is het met het kabinet eens dat fraude en oneigenlijk gebruik van de kinderopvangtoeslag effectief dient te worden aangepakt. De brief 'Aanpak fraude en oneigenlijk gebruik kinderopvang' d.d. 13 mei jl. bevat daartoe een aantal goede elementen, zoals het maximum per kind van 230 uur voor alle opvangsoorten samen, alsmede de voorlichtingsplicht van kinderopvanginstellingen. De MHP maakt zich echter zorgen over de negatieve effecten op de arbeidsparticipatie, die de maatregel 'koppeling kinderopvangtoeslag aan gewerkte uren' volgens haar zal hebben. De MHP wijst u op het volgende. Ouders die mantelzorg of vrijwilligerswerk verlenen, zijn net zo belangrijk voor de Nederlandse samenleving als werkende ouders maar ontvangen, naar de MHP begrijpt, straks geen kinderopvangtoeslag meer. Dergelijke vormen van participatie worden door de aangekondigde maatregelen dus ontmoedigd, terwijl deze met het oog op de aankomende vergrijzing juist zouden moeten worden gestimuleerd. Daarnaast duurt het vinden van een baan na ontslag doorgaans langer dan drie maanden. De aangekondigde overgangsmaatregel biedt slechts kinderopvangtoeslag gedurende de eerste drie maanden werkloosheid en is dus niet dekkend. Enerzijds geldt er een sollicitatieplicht in de WW, anderzijds zijn er geen financiën voor kinderopvang, dat oogt onevenwichtig. Tot slot wil de MHP u wijzen op het feit dat kinderopvang gemakkelijk wordt stopgezet, maar moeilijk weer hervat vanwege de wachtlijsten, die sommige kinderopvanginstellingen kennen. Hierdoor kan, bijvoorbeeld bij wisselende arbeidsuren van ouders, die als zzp'er of flexwerker werkzaam zijn, de situatie ontstaan, dat de kinderopvang wel weer nodig is, maar deze niet op tijd beschikbaar blijkt. Dit komt de arbeidsparticipatie niet ten goede.

De MHP maakt zich zorgen over de negatieve effecten op de arbeidsparticipatie van de koppeling van de kinderopvangtoeslag aan gewerkte uren en roept u daarom op om niet met deze maatregel in te stemmen.

Redesign UWV Werkbedrijf

Het kabinet heeft een nieuwe werkwijze voor het UWV Werkbedrijf aangekondigd, te weten het 'Redesign UWV Werkbedrijf'. De MHP vreest dat de bezuiniging op de dienstverlening van het UWV Werkbedrijf een averechts effect heeft. Zij voorziet namelijk dat de gemiddelde duur van de werkloosheid oploopt, wat de druk op de WW-uitkeringen verhoogt. Met andere woorden: de bezuiniging op de uitvoering wordt tenietgedaan door de hogere uitkeringslasten. Daarbij komt dat de bezuinigingen op het UWV Werkbedrijf maken dat het doelgroepenbeleid onder druk komt te staan. Belangrijke en bovendien bewezen effectieve projecten als het Servicepunt Hoger Opgeleide Allochtonen en Talent 45+ zullen zeer waarschijnlijk niet worden gecontinueerd, net als de (meer algemene) ondersteuning bij van-werk-naar-werk trajecten. De MHP betreurt dit ten zeerste, omdat het UWV juist op deze terreinen het meest deskundig en succesvol is. Te meer daar de Stichting van de Arbeid het UWV (Werkbedrijf) een essentiële rol heeft toebedeeld in haar pakket aan maatregelen om de arbeidsparticipatie van ouderen te vergroten (de StvdA-Beleidsagenda 2020). Voor ons uitgebreidere commentaar op de bezuiniging op de dienstverlening van het UWV verwijst de MHP u naar haar brief van 4 april jl. (zie bijlage).

De MHP vreest dat de aangekondigde bezuiniging op het UWV Werkbedrijf een averechts effect heeft. Zij betreurt het voorts ten zeerste dat het doelgroepenbeleid van het UWV onder druk komt te staan, te meer gezien het pakket aan maatregelen opgenomen in de StvdA-Beleidsagenda 2020. De MHP verzoekt u daarom om niet akkoord te gaan met de aangekondigde bezuinigingen op het UWV Werkbedrijf.

Van-Werk-Naar-Werk (VWNW) budget

Het kabinet vraagt sociale partners om een VWNW-budget, "een individueel opeisbaar recht op middelen voor bijvoorbeeld scholing bij ontslag", te introduceren in cao's. De MHP staat in beginsel positief tegenover de introductie van een dergelijk budget, maar stelt daaraan wel een aantal nadrukkelijke voorwaarden. Zo mag het budget geen invloed hebben op de ontslagbescherming en mogen werknemers, conform hetgeen

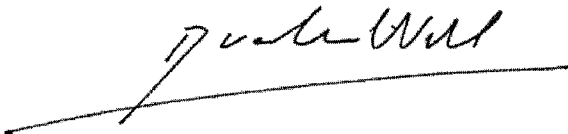
opgenomen in de Beleidsagenda 2020, op geen enkele wijze verplicht worden om hun ontslagvergoeding aan te wenden ten behoeve van een dergelijk budget. Een ontslagvergoeding betreft immers een privaatrechtelijke verbintenis tussen werkgever en werknemer. Daarnaast is deze vergoeding voor werknemers veelal noodzakelijk om de inkomensterugval als gevolg van hun VWW-uitkering op te kunnen vangen. De MHP wijst u in deze voorts op het feit dat in de Beleidsagenda 2020 ten aanzien van de VWNW-begeleiding een duidelijke (mede)verantwoordelijkheid voor de werkgever is neergelegd. Het feit dat het VWNW-budget door het kabinet wordt neergezet als een individueel opeisbaar recht van de werknemer, doet hier niet aan af. Voorgaande geldt eveneens voor de (mede)verantwoordelijkheid van de overheid. Ten aanzien van oudere werknemers (vanwege hun geringe kansen op werk), maar bijvoorbeeld ook ten aanzien van werknemers die niet onder een O&O-fonds vallen.

De MHP staat in beginsel positief tegenover de introductie van een VWNW-budget. Zij benadrukt daarbij echter dat dit budget de ontslagbescherming niet mag beïnvloeden en dat werknemers op geen enkele wijze verplicht mogen worden om hun ontslagvergoeding hiervoor aan te wenden. De MHP benadrukt voorts dat werkgevers en de overheid medeverantwoordelijk blijven voor de begeleiding VWNW.

De consequenties van de beleidsmaatregelen aangekondigd in de begroting Sociale Zaken en Werkgelegenheid zijn voor een deel onduidelijk of ongewenst. Bovendien is een deel van de aangekondigde maatregelen gebaseerd op (onterechte) veronderstellingen of ontbreekt gedegen onderzoek. De MHP vreest dan ook dat er in deze gevallen sprake zal zijn van een averechts effect, namelijk dat de bezuinigingen de Nederlandse samenleving op termijn meer zullen kosten dan dat zij opleveren.

De MHP is tot nadere toelichting altijd bereid.

Hoogachtend,

B.H. van der Wal, MSc
duo-voorzitter

Bijlagen: 2

c.c. de heer H.G.J. Kamp, minister SZW
de heer drs. P. de Krom, staatssecretaris SZW